

De overgang van kinderen met een chronische aandoening van kinder- naar volwassenenzorg is speerpunt van de kenniskring Transities in Zorg. Het project Op Eigen Benen bestaat vijf jaar. Wat is er in die tijd bereikt?

Volwassen worden met een chronische ziekte

Op Eigen Benen Vooruit!

In het Erasmus MC zijn ongeveer vijfduizend kinderen met chronische ziektes onder behandeling. In heel Nederland zijn dat er vijfhonderdduizend. Ondanks dat het om heel verschillende aandoeningen gaat, hebben deze kinderen ook veel gemeenschappelijk. Voor hen is volwassen worden vaak nog iets complexer dan voor jongeren die niet ziek zijn. Lichamelijke veranderingen, seksualiteit, relaties, het kiezen van een vervolgopleiding, het zoeken van werk of zelfstandige woonruimte: Het gaat meestal niet vanzelf. Ze hebben soms meer moeite dan anderen om hun leven in eigen handen te nemen. Therapie-ontrouw en risicogedrag komen regelmatig voor. De overgang van jongeren met chronische aandoeningen van kinder- naar volwassenenzorg verloopt lang niet altijd vlekkeloos. Zo zijn er aangeboren afwijkingen die bij chirurgen in de volwassenenzorg niet erg bekend zijn en zijn de thema's rond volwassen worden lang niet altijd in de spreekkamer van de volwassenenzorg besproken. Andersom komt het natuurlijk ook voor dat een jongere onvoldoende tot zelfstandigheid wordt uitgedaagd in de kindergang. Voor de kenniskring Transities in Zorg is dit thema één van de speerpunten van onderwijs en onderzoek.

verlangens verwezenlijken

AnneLoes van Staa is lector Transities in Zorg: 'We zijn begonnen met het doen van twee onderzoeken, een kwalitatief onderzoek en een webenquête. Dit monddé uiteindelijk uit in een verlanglijst waarbij betere zorg in de transitiefase bovenaan stond. We proberen die verlangens te verwezenlijken met het Actieprogramma Op Eigen Benen Vooruit. Behandelteams uit ziekenhuizen en revalidatiecentra werken aan verbeteracties in hun eigen praktijk. Zorgverleners kiezen hun eigen prioriteiten om de zorg voor hun jongeren beter te organiseren

en hun zelfmanagement te bevorderen. Voorbeelden zijn het instellen van een transitiecoördinator, het opstellen van transitieprogramma's, het ontwikkelen van een individueel transitieplan en het uitvoeren van transitiepoli's voor jongeren in de leeftijd van 16 tot 25 jaar. Op dit moment zijn tien verbetereteams uit ziekenhuizen en revalidatiecentra aan de slag, vorig jaar waren dat er ook tien.' Susan Jedeloo, als onderzoeker verbonden aan de kenniskring: 'Kenmerkend voor de verbetereteams is dat er zowel artsen en verpleegkundigen/nurse practitioners van de kinder- als van de volwassenenzorg aan deelnemen. Hierdoor wordt de samenwerking verbeterd.'

beademde kinderen

Trudi Taat is thuisbeademingsverpleegkundige bij Erasmus MC-Sophia en projectleider van zo'n team. 'Er zijn in Rotterdam 62 beademde kinderen, van wie er jaarlijks ongeveer tien de transitie doormaken naar de volwassen zorg, een proces dat in het verleden nogal stroef verliep. Onze ervaringen zijn heel positief. We hebben over en weer veel meer begrip voor elkaar gekregen en onze werkwijze op punten al aangepast. Zo bereiden we patiënten nu eerder, vanaf twaalf jaar, voor op de veranderingen die hen te wachten staan bij de volwassen zorg. Rond het achttiende levensjaar intensiveren we dat. Een ander voorbeeld: 's Nachts worden onze patiënten, kinderen, bewaakt door middel van een saturatiemeter. Bij volwassenen gebeurt dat niet meer. Om de overgang naar de volwassen zorg soepeler te laten verlopen, bouwen wij het gebruik van de saturatiemeter eerder af en leren de kinderen erop te vertrouwen dat ze het, ook 's nachts, zelf voelen als ze het benaamd krijgen. Daarnaast zorgen we tegenwoordig voor een 'warme' overdracht: Een arts en verpleegkundige van de volwassenen-

zorg komen een keer bij ons op de jongerenpoli langs en wij gaan met een patiënt mee naar het eerste bezoek op de volwassen poli. Ook onze schriftelijke overdracht is uitgebreid, onder andere met informatie over de apparatuur. Tenslotte maken we nu ook per patiënt een individueel transitieplan, een vragenlijst voor kinderen en ouders die we met elkaar bespreken. Dit gaan we jaarlijks herhalen.

'De meeste veranderingen vinden plaats in de kindergang, ja. Dat heeft ermee te maken dat al onze patiënten in een transitieproces terecht komen. In de volwassenenzorg is het maar een klein percentage dat nog in die fase zit. Aan de volwassen kant is de werkwijze nog niet echt veranderd. Hun winst zit in het goed verlopen van de eerste kennismaking. Daarmee worden veel problemen voorkomen.'

niche in de markt

Van Staa: 'Vanuit de kenniskring ondersteunen we teams zoals dat van Trudi bij het verbeteren van de zorg in hun eigen praktijk. Elk team is een jaar aan de slag. Wij zijn adviseurs in het veranderproces. Dat wil zeggen dat we werkconferenties organiseren en intervisie en teambegeleiding verzorgen. Het afgelopen jaar hebben ongeveer tien studenten aan het project meegewerkt. Ze hebben onderzocht hoe jongeren de transitie hebben ervaren en hoe de rol van transitiecoördinator wordt ingevuld.'

'Binnen de kenniskring zijn er meer projecten waarbij studenten worden betrokken', vult Jedeloo aan. 'We hebben een bordspel ontwikkeld, SeCz TaLK, om seksualiteit en relatievorming bespreekbaar te maken en informatie te geven. Studenten hebben vooronderzoek gedaan, het spel uitgetest bij mytyscholen en zorgverleners en zijn nu betrokken bij de evaluatie. En elk jaar organiseren studenten in de Week van de Chronisch Ziekten een conferentie, voor hen een heel leerzame praktijkopdracht.'

'Wij hebben met het transitiethema een niche in de markt aangeboord', besluit Van Staa. 'Dat heeft voor- en nadelen. Het thema transities staat niet hoog op de politieke agenda. Doelgroepenbeleid is binnen de gezondheidszorg in Nederland niet aan de orde. In het buitenland is dat anders. Dat maakt dat we af en toe wel roependen in de woestijn zijn. Aan de andere kant leeft het onderwerp sterk onder zorgverleners en bij patiënten en hun ouders en kunnen wij ons goed met dit thema profileren omdat er weinig onderzoekers mee bezig zijn. Dat zorgt ervoor dat we een duidelijke bijdrage kunnen leveren aan veranderingen in de beroepspraktijk.' ■

Dorine van Namen

Het Kwaliteitsinstituut voor de Gezondheidszorg CBO is partner van de kenniskring. Het Innovatiefonds Zorgverzekeraars subsidieert het Actieprogramma Op Eigen Benen Vooruit.

Meer info: www.opeigenbenen.nl

de uitspraak

Klacht van: **STUDENT ACCOUNTANCY**
Tegen: **VOORZITTER EXAMENCOMMISSIE IFM**
Uitspraak college van beroep: **ONGEGROND**

afgegelakt aan woord maakt fraude

In de januari 2009 werd op een hogeschoolcomputer in de tentoonstelling van de Kwaliteits Zoom ingelogd op het account van de Student Accountancy (Instituut Financieel Management) van de hogeschool. Dit is niet bekend, maar het speelt

wel een rol bij het beroep dat een student accountancy heeft aangetekend tegen de maatregel die de examencommissie haar wegens vermeende fraude heeft opgelegd. Ze mag twaalf maanden geen tentamens afleggen; de zwaarst mogelijke sanctie.

De zaak betreft de OAT-toets, een landelijk afsluitend examen van de opleiding accountancy. **Van alle 627 deelnemende studenten werd de student achtste. Een onwaarschijnlijk goed resultaat gezien haar eerdere prestaties.** De examencommissie vermoedt dan ook dat de student een conceptversie van de SVU (standaardvoorbeelduitwerking) heeft ingezien - waarschijnlijk bij het inloggen op de docentenaccount in studentenhanden gekomen - maar dat ontkent de student stellig.

Hoe kan het dan dat haar antwoorden grote gelijkenis tonen met de concept-SVU en te antwoord geeft op een vraag die in de conceptversie wél voorkomt en in het definitieve examen niet? Dat werd ontdekt door een weggelakt antwoord tegen het licht te houden. Het college van beroep vraagt de student om een verklaring. 'Ik dacht dat het een andere vraag was. Bij het nalezen kwam ik erop terug en heb ik het weggelakt.' **'Is dat mogelijk?'** vraagt de voorzitter aan het lid van de examencommissie. 'Nee', oordeelt hij. 'Dat ligt niet voor de hand.'

En dat is ook het college van beroep met hem eens. Zij acht de fraude 'voldoende overtuigend' aangevoerd, te meer omdat twee docenten van andere hogescholen de conclusie delen en de student geen aannemelijke verklaring geeft. Ook de zwaarte van de sanctie is terecht, aangezien het een 'zeer ernstig vergrijp' is voor iemand die bijna de arbeidsmarkt opgaat als accountant. Een beroep waarin over integriteit immers geen twijfel zou mogen bestaan. ■

Esmé van der Molen